

ΞΕΝΑ ΔΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΡΕΝΕ ΜΑΙΖΕΡΟΥΔΑ

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

KΑΤΩ ἀπὸ τὰ δέντρα, τὸ νεαρὸν ζευγάρι προχωροῦσε μὲ μικρὰ βῆματα. Ἡ γλυκειὰ καὶ ἄπαλὴ νύχτα τοὺς ἔτελιγε. Τὸ ἀρδώματα ἀπὸ τὴν ἔξοχὴν πλημμύριζαν τὴν ἀτμόσφαιρα. Καὶ οἱ δυὸς ἔρωτευμένοι συνωμιλοῦσαν. Κάθε τόσο ἡ δεσποινὶς Ὅβονη ντεῖ Βιολάκ γύριζε τὸ κεφάλι τῆς ἀνήσυχης, γιατὶ φοβόταν μήπως τοὺς δῆ, μήπως τοὺς ἀκούσῃ κανεῖς.

Εἶχαν ἔγη ἀπὸ τὴν σάλλα τοῦ καζίνου γιὰ πέντε λεπτά, μονάχα γιὰ ν' ἀπολαύσουν τὴν ἀνακουφιστικὴν δροσιὰν αὐτῆς τῆς νύχτας τοῦ Αὔγουστου. Καὶ νὰ ποὺ ὁ περίπατός τους παρατεινόταν τώρα κι' οὔτε συλλογιζόντουσαν καν νὰ γυρίσουν πίσω. Ἐκείνη πρυπάντων ἦταν τόσο εύτυχισμένη, ποὺ ἔπαιζε ἔτσι γιὰ πρώτη φορὰ μὲ τὸν ἔρωτα καὶ τοὺς στήριζε τὸ μπράτσο τῆς στὸ μπράτσο τοῦ ἀνδρὸς ποὺ τῆς ἔλεγε τόσο γλυκὰ πράγματα.

Θὰ μποροῦσε νὰ περπατάῃ ὅλη τὴν νύχτα μὲ τὸ ἕδιο ἀργὸν βῆμα χωρὶς νὰ νιωθῇ καμμιὰ κούρασι. Δὲν ἀντιλαμβανόταν τὴν ὑγρασία ποὺ περνοῦσε τὸ λεπτεπίλεπτο φόρεμά της καὶ θᾶλεγε κανεῖς ὅτι μιὰ μυστικὴ φλόγα τῆς θέρμοινε τὴν καρδιά.

Ο κ. Νταμπαζάκ καλά, ὅτι δὲν θὰ τοῦ ἀπαντοῦσε μὲ μιὰ ἄρνησι, δταν, ἀνάμεσα ἀπὸ δυὸ βάλς, τῆς πρότεινε αὐτὸν τὸ περίπατο, προσθέτοντας κατόπιν μὲ τὴ γλυκειά φωνή του:

— Θὰ εἶχα τόσα μυστικὰ νὰ σᾶς ἔκμυστηρευθῶ!

Ἐπειτα, δταν βρέθηκαν ἔξω μόνοι, ἀρχισε νὰ τῆς μιλάνη σὰν νὰ ἦταν ἡ ὀνειρεμένη μνηστὶ του καὶ τὴν γοήτευσε μὲ τοὺς ἀπατηλοὺς ἐκείνους δρους, τοὺς δποίους δλες ἡ νέες κοπέλλες πιστεύουν τυφλά.

Δὲν ἀγυποῦσε —τῆς ἔλεγε— δὲν θ' ἀγαποῦσε, δὲν εἶχε ἀγαπήσει ἄλλην ἐκτὸς ἀτ' αὐτῆς καὶ τὴν ἱκέτευε νὰ μὴν τὸν ἀποκρούση, νὰ βάλῃ γιὰ πάντα τὸ μικρό τῆς χέρι μέσα στὸ δικό του καὶ νὰ γίνη γυναῖκα του.

Αὐτές ἡ ἔξομολογήσεις ἀντηχοῦσαν σὰν μυσικὴ στ' αὐτιὰ τῆς Ὅβονης. Εἶχε ἐγκαταλειφθῆ στὴ χαρά τῆς, μὰ δὲν τολμοῦσε ἀκόμια ν' ἀνοίξῃ τὴν καρδιά της. "Ολ" αὐτὰ τῆς φαινόντουσαν σὰν ὄνειρο, τόσο καινούργια ἦσαν γι' αὐτή, τὴ φτωχὴ παρατημένη...

Θὰ παντρευόταν. Θὰ μοιραζε τὴν καρδιά της μ' ἔναν ἄλλο... Θὰ εἶχε ἔναν προστάτη, ἔναν φίλο... Θὰ μάθαινε ἐπὶ τέλους τί εἶνε τὰ χάδια κ' ἡ τρυφερότητες...

Ἡ μητέρα τῆς, πράγματι, δὲν εἶχε ἐνδιαφερθῆ ποτὲ γι' αὐτή. "Οταν ἦταν μικρούλα τὴν εἶχε ἐγκαταλείψει ἐντελῶς στὶς φροντίδες μιᾶς παραμάνας. Κι' δταν μεγάλωσε λίγο, γιὰ νὰ μὴ λένε ἡ κακὲς γλώσσες πῶς εἶχε τόσο μεγάλο παιδί, τὴν ἔεφορτώθηκε πάλι, κλείνοντάς την σ' ἔνα μοναστῆρι. "Ετοι, ὥς τὰ δεκάδη τῆς χρόνια, ἡ Ὅβονη φοροῦσε ποδιές καὶ χτενιζόταν σὰν κοριτσάκι, πράγματα ποὺ τὴν ἔκαναν νὰ φαίνεται γελοία, δπως καταλάβανε πολὺ καλά κ' ἡ ἴδια ἀπὸ τὰ χαμόγελα τῶν ἄλλων.

"Οταν ἔβγηκε τέλος ἀπὸ τὸ μοναστῆρι, ἡ νέα κόρη ἦταν ἀσχημη κι' ἀσθενική. Ἡ μητέρα τῆς τὴν παρουσίασε τότε στὸν κόσμο, μὰ ὑπέφερε

στὴν ματαιωδοῦσα τῆς ως κοκεττας, γιατὶ τὴν ἔθλεπαν νὰ ἔχῃ μιὰ τόσο μεγάλη κόρη.

Καὶ γιὰ νὰ παντρέψῃ τὸ ταχύτερο τὴν Ὅβονη καὶ ν' ἀνακτήσῃ τὴν ἀπόλυτη ἔλευθερία της, μεγάλωνε ὄλοένα τὴν προϊκὰ τῆς κι' ἔτρεχε στὶς λουτροπόλεις καὶ στὰ καζίνα, χειμῶνα καλοκαΐρι, συγκεντρώνοντας γύρω τῆς τοὺς γαμέρους, τοὺς δποίους τραβοῦσαν τὰ ἔκατομμύρια τῆς προϊκας, μολονότι τοὺς τρόμαζαν οἱ ἀδύνατοι δῷμοι καὶ ἡ κοκκαλιάρικη ὄψι τῆς νύφης.

Ἡ Ὅβονη, ἀποκαρδιωμένη, συλλογιζόταν συχνὰ νὰ γίνη μοναχὴ καὶ νὰ θάψῃ τὰ νειάτα τῆς σ' ἔνα μοναστῆρι. Μὰ τὴν τελευταία στιγμὴ τὴν συγκρατοῦσε πάντα μιὰ ἐλπίδα μυστικὴ κι' ἔπιμονη.

Ἡ Ὅβονη δὲν ἤξερε σχεδὸν καθόλου τὸν κ. Νταμπαζάκ. Τὸν συναντοῦσε μόνο κάθε βράδυ στὰ θέατρα κ' ὑστερα στὸ μεγάλο συλόνι τοῦ καζίνου, δπου χόρευαν. Τὸν εἶχαν συστήσει συγχρόνως σ' αὐτὴ καὶ τὴν μητέρα τῆς κι' ἀπὸ ἔκεινο τὸ βράδυ τὶς συνώδευε παντοῦ, ὠργάνωνε τὶς ἐκδρομές τους καὶ τὰ πίκ-νίκ τους στὴν ἔξοχὴ κι' ἔτοι, σιγά-σιγά, είχε ἀρέσει στὴν Ὅβονη, ποὺ ἀγνοοῦσε ἐντελῶς τοὺς ἄνδρες.

Κ' ἡ φτωχὴ μικρούλα μεταμορφωνόταν τώρα ἐντελῶς δσο ἔνοιωθε τὸ χέρι του νάκουμπαη στὸ δικό της. Θὰ νόμιζε κανεῖς πώς ἡ γλυκά τὴν νύχτας καθρεφτιζόταν στὰ μάτια τῆς καὶ τὴν πλημμύριζε δλόκληρη. Ὁ ἔρως ποὺ εἶχε συπνήσει ξαφνικὰ μέσα τῆς, λιγόστευε τὴν ἀσχήμια τῆς καὶ τὴν ἔκανε νὰ φαίνεται σχεδὸν ὠραία.

Μέσω στὴν ταραχὴ τῆς, ἡ νέα κόρη δὲν πρόσεχε πόσο ἥσαν κοινὲς κι' ἐτοιμασμένες ἀπὸ πρὶν ἡ φράσεις ποὺ τῆς ψιθύριζε δ κ. Νταμπαζάκ καὶ πόση ὑποκρισία κρυβόταν πίσω ἀπ' τὴ συμπεριφορά του.

Καὶ, καθὼς ξαναγύριζαν πρὸς τὸ καζίνο, ἡ Ὅβονη μὴ μπορῶντας νὰ κρατηθῇ πειά, φώναξε μὲ μιὰ ἀγνή δρμή :

— "Ω! πέστε μου μιὰ φορὰ ἀκόμα δτι μ' ἀγαπᾶτε, δτι δὲν θ' ἀγαπήσετε ποτὲ ἄλλην ἐκτὸς ἀπὸ μένα!

II

Ἡ κ. ντεῖ Βιολάιν, ἡ μητέρα τῆς Ὅβονης, εύλογησε μυστικὰ τὸν κ. Νταμπαζάκ, δταν ἔκεινος πῆγε νὰ τῆς ζητήσῃ τὸ χέρι τῆς κόρης τῆς καὶ ὥρισε γρήγορα τὸ γάμο σὰν μιὰ ὑπόθεσι χωρὶς σημασία.

Ἡ Ὅβονη μετροῦσε τὶς μέρες καὶ τὶς δρες ποὺ τὸ τὴν χώριζαν ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ θ' ἀνήκε δλόκληρωτικὰ σ' ἔκεινον τὸν δποῖον λάτρευε.

Ἐπὶ τέλους παντρεύτηκαν.

Ἡ πρώτες ἔθδομάδες μετὰ τὸ γάμο ἦσαν θαυμάσιες.

Ο κ. Νταμπαζάκ δὲν ἐγκατέλειπε οὔτε στιγμὴ τὴν γυναῖκα του. Κανόνισαν μαζὺ τὴ ζωή τους κ' ἡ βίλλα στὴν δποία κατοικοῦσαν ἔμοιαζε μὲ τὸν μεγάλο καὶ σκιερό της κῆπο, ποὺ ἦταν γεμάτος ἀγάλματα καὶ φλύαρα πουλιά, μὲ τὶς ἀνθοστόλιστὲς αἴθουσές της, μὲ μιὰ ἔρωτικὴ φωληά, δπου ἀντηχοῦσαν διαρκῶς φιλήματα.

Ἐπειτα, μὲ τὸ τέλος τοῦ καλοκαιριοῦ, δταν ἡ κίνησις τῆς λουτροπόλεως νέκρωσε, δ κ. Νταμπαζάκ ἔφυγε γιὰ

Γὰ νεαρὸν ζευγάρι προχωροῦσε ἀργά...

τὸ Παρίσι μὲ τὴν πρόφασι ὅτι ἡθελε νὰ μελετήσῃ ἀπὸ κοντά κάποια σπουδαία οἰκονομική ύπόθεσι που θὰ τριπλασίαζε τὰ εἰσοδήματά τους.

Ἐπει πῶς θὰ ἔμενε ἐκεῖ μόνο ἔνα μῆνα. Ὡστόσο ἔσαναγύρισε τὴν ἄνοιξι, κουρασμένος ἀπ' τὶς καταχρήσεις, μὲ τὶς τσέπες του ἀδειανές, ἔχοντας ξεκοκκαλίσει τὴ μισή ἀπ' τὴν προΐκα τῆς 'Υδρόνης.

'Έκείνη ὥστόσο παρηγορήθηκε γρήγορα γι' αὐτὸ, γιατὶ μὲ μεγάλη τῆς χαρὰ, ἀπόχτησε, ὑστερ ἀπὸ λίγο καιρὸ ἔνα παιδί. Τὸ παιδί αὐτὸ ἦταν καχεκτικὸ κι' ἀδύνατο σὰν τὴ μητέρα του, μὰ εἶχε σγουρὰ μαλλιά καὶ τόσο μεταξένια, μάτια τόσο ἀγαθά, ἔνα τόσο χαριτωμένο μικρὸ στοματάκι, ὃστε δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ τὸ λατρεύῃ κανείς.

'Η 'Υδρόνη ἀφωσιώθηκε στὸ ἔξῆς στὸ παιδί της. Θέλησε νὰ τὸ θηλάση μόνη της, μὰ τὸ γάλα της ἦταν τόσο κίτρινο, τόσο ἀσχημό, ὃστε ἀναγκάστηκε στὸ τέλος νὰ ἔγκαταλείψῃ τὴν ἰδέα αὐτῆ καὶ νὰ πάρῃ παραμάνα.

Δὲν τὸ ἀφῆνε οὔτε στιγμή. Τὴν νύχτα, σηκωνόταν σὲ κάθε στιγμή γιὰ νὰ πάη νὰ τὸ κυττάξῃ ποὺ κοιμόταν, νὰ τὸ ἀκούσῃ ποὺ ἀνέπνεε, νὰ τὸ πάρῃ στὴν ἀγκαλιά της καὶ νὰ

κι' ἔνοιωθε τρομερές ἀγωνίες, δταν ἐκεῖνο ἔθηχε, δτα, ύπεφερε.

Τὸ διαμφισθητοῦσε μὲ τὸ θάνατο. 'Η φοντίδες της τοῦ ξανάδιναν μιὰ ὑγεία ψεύτικη, καὶ τὸ παιδί ποὺ ἦταν καταδικασμένο νὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὸ ποὺ γεννήθηκε, μεγάλων χάρις στὰ θάυματα τῆς μητρὸ κῆς στοργῆς.

'Αναγνώριζε μόνο τὴ μητέρα του κι' ἡ πρῶτες συλλαβές ποὺ τραύλισε ἦσαν: «Μαμά, μαμά!»

Αὐτὴ τὴν ἡμέρα ἡ 'Υδρόνη ἔκλαψε, τόσο εύτυχισμένη ἦταν. Εἶχε ξεχάσει τὸ σύζυγό της, τὰ θανάσιμα μαρτύρια ποὺ τὴν εἶχε κάνει νὰ ὑποφέρῃ στὴν ἀρχὴ, μὰ δῆλα τὲ ὄνειρά της διαλύθηκαν ἔνα. ἔνα, δταν τὸν εἶδε ὅπως ἦταν στὴν πραγματικότητα: ματαιόδοξος, ψεύτης καὶ ἀπιστος.

'Η ἀγάπη τοῦ παιδιοῦ της ἔφτανε. Χαιρόταν ποὺ τὸ ἀνέτρεφε, ποὺ τὸ κρατοῦσε ἀδιάκοπα κοντά της, ποὺ τὸ μάθαινε νὰ γίνη καλός, τίμιος, εἰλικρινής.

Δὲν ὑπῆρχαν σ' ὅλο τὸ σπίτι παρὰ πορτραΐτα τοῦ μικροῦ — πορτραΐτα γελαστά, ἀστεία, ποὺ τὸ ἔδειχναν μὲ τὶς φασκιές του, ἔπειτα μὲ κοντά φορεματάκια, ἔπειτα ὀλόγυμνο καὶ ξαπλωμένο στὰ μετάξια ἔνὸς καναπέ. Κι' δλοι οἱ τάπητες στὰ δωμάτια τοῦ σπιτιοῦ ἦσαν γεμάτοι ἀπὸ τὰ χαλασμένα παιγνίδια του.

'Ο κ. Νταμπαζάκας οὔτε ἔδινε τὴν παραμικρὴ προσοχὴ στὸ παιδί του. 'Ο θόρυβος ποὺ ἔκανε τὸν ἐνωχλοῦσε καὶ γι' αὐτὸ ἔφυγε πάλι γιὰ τὸ Παρίσι.

'Η 'Υδρόνη οὔτε ὡς τὸ σταθμὸ δὲν τὸν συνώδευσε. Προβλέποντας μάλιστα ὅτι δὲν θὰ ἀργοῦσε νὰ λάθῃ κλαψιάρικες ἐπιστολές του, μὲ τὶς δποίες θὰ τῆς ζητοῦσε χρήματα, τοῦ εἶχε πῆ πρὶν φύγη:

— "Οταν θὰ χρειαστῆτε χρήματα, ἀπευθυνθῆτε στὸ συμβολαιογράφο μου. Αὐτὸ θὰ σᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸ νὰ γράφετε περιττὲς ἐπιστολὲς, ποὺ οὔτε θὰ τὶς διαβάσω.

III

'Η ἀσχήμια τῆς ἐντωμεταξὺ εἶχε μεγαλώσει, γιατὶ παραμελοῦσε ἐντελῶς τὸν ἔσωτό της. Φαινόταν σὰν γρηγά, ἔνδεν ἦταν ἀκόμα οὔτε είκοσιπέντε χρόνων.

Τὸ παιδί της τώρα μεγάλων. Εἶχε ἀρχίσει νὰ μιλάῃ...

Τὰ μαλλιά του ξάνθαιναν, τὰ μάγουλά του κοκκίνιζαν...

'Η μητέρα τὸ νόμιζε σωσμένο καὶ δὲν ἔτρεμε πειά γιὰ τὴν ἐπαύριον. Μὰ, ἔξαφνα, τὸ κακό ποὺ τὸ εἶχε νικήσει φαινομενικὰ μὲ τὶς προσπάθειές της ἡ 'Υδρόνη, ξέσπασε ἔξαφνα μὲ μιὰ καινούργια δύναμι, ἀμειλικτο...

'Ο μικρὸς ἀδυνάτιζε, χλώμιαζε, ἔσθυνε ἀπὸ μέρα σὲ μέρα...

Θὰ πέθαινε ἀπὸ ἀναιμία. "Ελυωνε σὰν ἔνα μικρὸ κερί τῆς δεκάρας ποὺ ἡ παραμικρὴ πινό τοῦ ἀνέμου τὸ ρίχνει κάτω. Δὲν ἦταν πειά παρὰ ἔνας ἄψυχος σχεδὸν ὅγκος ποὺ τρεμούλιαζε στὸ βάθος τοῦ λίκου του.

Καὶ ἡ μητέρα προσπαθοῦσε τὰ πάντα, πάλαιε ἐναντίον τοῦ ἐπικειμένου θανάτου, ἀγωνιοῦσε σὲ μιὰ φριχτὴ ἀναμονή... Συμβουλευόταν ὅλους τοὺς γιατρούς... Γιροσευχόταν... Αἰσθανόταν πῶς θὰ γίνη τρελὴ ἀπὸ τὰ πολλὰ κλάματα, ἀπὸ τὸ μαρτύριο τῆς καρδιᾶς της.

Καὶ τὸ βράδυ ποὺ τὸ παιδί της ἔκλεισε τὰ μάτια του γιὰ νὰ μὴ τὸ ἀνοίξῃ πειά, ὅταν εἶδε τὴ χλωμάδα τοῦ θανάτου ν' ἀπλώνεται στὰ σκαμμένα μάγουλά του, ὅταν τὸ ἔνοιωσε παγωμένο κάτω ἀπὸ τὰ χεῖλη της, νόμισε πῶς τὸ κεφάλι της ἔσκασε, ἀδειασε ξαφνικὰ ὅπους κι' ἡ καρδιά της, πῶς ἔχασε τὸ φῶς της καὶ τὴν δυμιλία της...

Σίγουρα θὰ πέθαινε κι' αὐτὴ μὲ τὸ παιδί της, ὃν δὲν συλλογιζόταν τὸν ἄντρα της ποὺ ἔλειπε. Θὰ ξαναγύριζε. Θὰ τὴν ἐμψύχωνε μὲ τὶς τρυφερότητές του... Θὰ τὴν βοηθοῦσε στὴν ἐπούλωσι τῆς φριχτῆς πληγῆς της... Θὰ τὴν ἔσωνε ἀπὸ τὸν ἐπίμονο πειρασμὸ νὰ δώσῃ ἔνα τέλος στὴ ζωὴ της.

Καὶ τοῦ ἀναροίνωσε ἀμέσως τηλεγραφικῶς τὴν δύνιρη καὶ πένθιμη εἰσηγήσι... Μὰ κείνος, ποὺ τὸν εἶχε μπλέξει στὸν ἔρωτα της κάποια μπαλλαρίνα καὶ ποὺ εἶχε τὸσο ἀποκτηνωθῆ ὡστε νὰ μὴ τὸν ἐνδιαφέρῃ κι' αὐτὸς ἀκύρα δθάνατος τοῦ παιδιοῦ του, τῆς ἀπόνησης:

«Εἶμα ἀπελπισμένος. 'Αδύνατον νὰ ἐπανέλθω ποὺ τοῦ προσεχοῦς μηνός. Η αράγγειλε γιὰ τὸ μπεμπλέ ἔνα φέρετρο στρωμένο μὲ σατενέ ρόζ».

'Η ἐρωμένη του τοῦ εἶχε ύποβάλει τὴν ἀλλόκοτη ἰδέα νὰ στρωθῇ τὸ φέρετρο τοῦ μικροῦ μὲ σατενέ ρόζ...

Καὶ ἀπὸ τότε ποὺ η γέλιη ἔλαβε αὐτὸ τὸ τηλεγράφημα, ἀπὸ τότε ποὺ οἱ νεκροθάφτες πῆραν τὸ μικρὸ φέρετρο, δὲν ἀφήνει πεντέ εἴδη στιγμὴ τὸ δεινότερο τὸ παιδί της κοιμόταν, όπως κηφαίζε, ὅπου τὴν προσκαλοῦσε τὸσο συχνά...

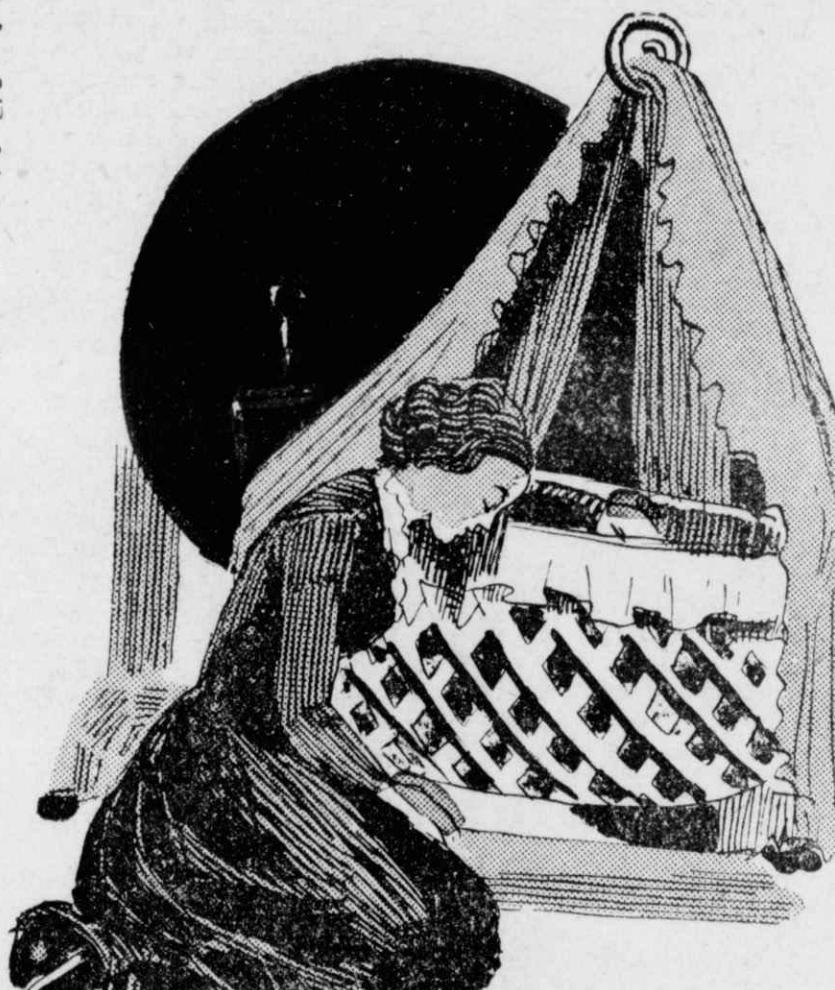
Μένει ἐκεῖ γονατισμένη μπρὸς στὴν κούνια ποὺ ἡ ασπρες κουρτίνες της είνε κλειστές, κλαίγοντας, καὶ κάθε τόσο, χωρὶς νὰ θέλῃ παραμερίζη τὶς κουρτίνες καὶ κυττάζει τὸ ἀδειανό προσκέφαλο...

PENE MAIZEPOYA

ΤΑ ΠΕΡ. ΕΡΓΑ

Η ΜΑΚΡΥΕΣ ΦΟΥΣΤΕΣ

Τὸ 1908 ἡ Δημαρχία τῆς Πράγας ἀπηγόρευσε στὶς γυναικες νὰ περιφέρωνται μὲ... μακριές φούστες, γιατὶ ἡ στατιστικὴ εἶχε ἀποδείξει ὅτι ἡ καταραμένη ἐκείνη μόδα, εἶχεν αύξήσει καταπληκτικῶς τοὺς θανάτους ἀπὸ φθίσιν. Καὶ κάθε κυρία ποὺ ἐπέμενε παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν νὰ κυκλοφορῇ στοὺς δρόμους μὲ μακριά φούστα, κατεδιώκετο καὶ ἐπλήρωνε πρόστιμον θαρύπατον — ἀκριβῶς ὅπως ἀρχισε νὰ γίνεται κάποτε καὶ στὰς 'Αθήνας, κατόπιν μιᾶς ἀντιθέτου διαταγῆς διαταγῆς τοῦ δικτατορικοῦ καθεστῶτος...

Μένει ἐκεῖ, γονατισμένη μπρὸς στὴν κούνια...